

Sztriptíz antológia és fesztivál

Egészen különleges, egyedi kiadvánnyal jelentkezett a Brody csoporthoz tartozó budapesti ArtYard galéria és stúdió. 2015 végén közzétett felhívásukban kifejezetten közép-európai témájú, rövidebb képregényeket kerestek, angol nyelven. A koncepció egy hagyományteremtő, független („szuperhősök nélküli”, hogy Claudia Martinst, a galéria vezetőjét idézzük) fesztivál létrehozásához kapcsolódott. A kiadvány elkészült, a fesztivál sikeresen lezajlott, jöhetnek a következtetések és tanulságok.

Előbb a rendezvényről. A szándék, a lelkesedés és a kedvesség mindenképp dicséretes, ezért nem is szívesen mond az ember bármi negatívumot. De az sem lenne fair, ha elhallgatnánk, hogy a kommunikáció és a szervezés hagyott kívánnivalót maga után. Az utolsó napokban derült ki, hogy jelen lesz a lengyel Centrala kiadó, amely igen szép választékokat hozott magával, arról pedig csak a helyszínen értesültünk, hogy az antológiában szereplő alkotók közül kik állítanak standot. Különösen azt lett volna jó tudni, hogy mely külföldi szerzőkhöz lesz szerencsénk, lehetett volna egy kis reklámot csinálni nekik.

Fesztiválokön, börszéken megszoktuk, hogy korai a nyitás, és hamar jön a vásárlók rohama,

délutánra pedig kifulladás. Itt viszont pont fordítva történt: mindkét napon lassú kezdés, napközben üresjáratok, aztán ahogy közeledett az este, egyszerre csak megtelt a terem. A közönség összetétele is egészen más volt, kevés ismerős arc, több csodálkozó, külföldiek szokatlanul nagy arányban. Mindez feltehetően a hely jellegéből fakad, a látogatók inkább a galériákba, nem pedig a képregényes rendezvényekre járók köréből kerültek ki. Így aztán valószínűleg túl hosszúra is sikerült a nyitva tartás.

Vendéglátásban azonban kétségtelenül profi az ArtYard, és a kiadvány küllemén is azonnal látszik a hozzáértés. A stúdió a Risograph nevű nyomdai eljárásra szakosodott, helyben készítik kiadványaikat és nyomataikat, és ugyanezt a technikát alkalmazták a 80 oldalas antológiánál is. Jó ránézni, jó kézbe venni, egyedi műtárgy a jellege.

A tartalommal viszont vannak problémák.

A tíz beválogatott szerző – öt magyar, öt külföldi, köztük két román, egy szlovén, egy lengyel és egy angol – közül egyeseknél a közép-európaiság nem több találmányra kitétt utcatáblánál, másoknál viszont kőkemény rögválóság. Van köztük történelmi léptékű tanulság és hétköznapi bosszúság, akad

szívszorító, aktuális helyszíni riport és a régióra jellemző örök abszurd.

Sajnos a megvalósítás minőségében is van változatosság. Sorina Vazelina képregényét dupla oldalszámra kellett volna áttördelni, ebben a méretarányban gyakorlatilag olvashatatlan, pedig ígéretesen személyes történet. Matei Branea *Dacia story*-ja tele van erős pillanatokkal, ugyanakkor nem tudok szabadulni attól az érzéstől, hogy egy vázlatfüzetben összegyűjtött ötleteit küldte be, hiányzik a ritmus, és meglepően sok a hiba a szövegben. Ambrus Izsák egyoldalas és a lengyel Zavka kis groteszkje szórakoztató, semmi több. Stark Attila hozza a megszokott abszurd, 18 éven felüli humorát, de kissé kilóg innen, saját kötetben jobban el tudnám képzelni.

Matjaz Bertoncelj aktualizált *Állatfarm*-átirata didaktikus, vázlatyszerű grafikai megoldásokkal, jó lett volna még csiszolni rajta egy keveset. A menekültügyben határozott állást foglaló és segítő cselekvésre felszólító Edmund Trueman minden képkockáján látszik, hogy Joe Sacco dokumentarista munkái, erős üzenetei inspirálták.

Lénárd László fotóábrázolás stílusban valósít meg egy ötletet egy „ránk tukmált” idegen és ismeretlen hős szobráról. Ál-

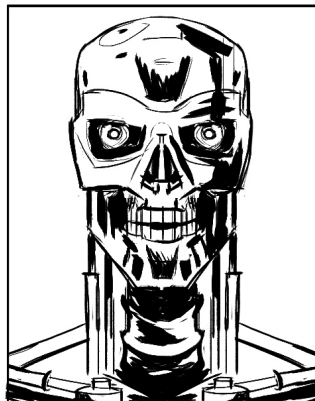
lóképekből összeszerkesztett kompozíciója korrekt munka, kár, hogy az angol fordítás kissé döcögős. Marjai Petra Lilla egy kelet-európai fiatal lánynak az idősebbek mogorvasága feletti felháborodását mutatja be nagy, többnyire egész oldalas, erőteljes és expresszív képekkel. Legszívesebben azonnal válaszolna neki az ember.

Magasan a kiadvány legjobb képregényét jegyzi Turai Balázs, átgondolt művészi koncepcióval. Rengeteg kérdést vet fel, provokál, rengeteg irányba rángatja az embert, stílusát is izgalmasan változtatja, és közben még következetesen végig is viszi a történetét. Nagyon örülnék, ha végre magyarul is megjelentetne valamit (például ezt), beszédtéma lehetne.

BAYER ANTAL

NÉMETH GYULA

SCI-FI-KLASSZIKUSOK RÖVIDEN

TERMINATOR (1984)